

Ve dnech 21. – 22. října 2016 se v bulharské Sofii konala 3. mezinárodní konference FIBA Europe U14 Get-Together. Dvoudenní konference se zúčastnilo celkem 50 zástupců evropských basketbalových federací, které doplnilo 14 reprezentantů hostitelské země. Za Českou republiku byli přítomni Jiří Novotný (ČBF) a David Zach (BA Sparta).

Pátek 21. října 2016

Páteční program se odehrál v hale Triaditza a byl zaměřen na praktické ukázky.

1. **Kostas Missas** – ředitel trenérské sekce Řecké basketbalové federace. Praktická lekce zaměřená na **nácvik rychlého protiútoku**. Různé způsoby založení RP, přechod z obranné na útočnou polovinu, dráhy hráčů při přechodu na útočnou polovinu, různé počty přihrávek a odlišné způsoby zakončení RP.

Ukázky drilů:

- a) ve dvojicích (2-0, 2-1)
- b) v trojicích (3-0, 3-2, 3-3)
- c) v pěticích (5-0, 5-4, 5-5)

Shrnutí:

- Nácvik RP zařazovat do každé tréninkové jednotky, a to i přesto, že počet RP v utkání zřídka kdy přesáhne číslo 10-12.
- V případě, že se při přechodu na útočnou polovinu ocitnou 2 hráči ve stejné dráze, musí první z nich pokračovat dál a zaujmout volnou pozici na druhé polovině hřiště.
- Nácvik RP v tréninku provádět ve 100% nasazení, na útočné polovině lze již zpomalit a „čist“ obranu soupeře.
- Po přihrávce by měla nastat změna rychlosti v pohybu útočníka (zpomalit → zrychlit = moment překvapení pro obránce).
- V případě, že je obránce při zakončení RP v těsném závěsu za zakončujícím hráčem s míčem, nedoporučuje se zakončovat dvojtaktem, nýbrž zastavením na 2 nohy (vyhnout se bloku).
- Hráči/hráčky kategorie U14 se cítí jistěji, když při přechodu do RP vyvázejí míč driblinkem. Nebát se je proto nutit/učit volit přihrávku namísto driblinku.

2. Chris Dial – „Využití statistických údajů efektivity střelby z různých míst v tréninku a při utkání“

Chris Dial (hlavní trenér projektu FE Youth Development Fund – Rozvoj hráčů U13 a U14 s potenciálem) věnoval svou lekci využití statistických údajů úspěšnosti střelby při plánování tréninku a v utkáních. V současné době lze využít velké množství analytických dat, která jasně definují slabá, dobrá a skvělá místa z hlediska úspěšnosti střelby a s tím spojené možnosti plánování zaměření tréninku i samotného utkání.

Shrnutí:

- Každé místo na útočné polovině je z hlediska dlouhodobých statistik a jednotlivých hráčských pozic různě úspěšné.
- Trenér i každý hráč týmu by měli znát střelecké pozice, z kterých jsou hráči statisticky nejúspěšnější (tzv. winning plays), zaměřit se na ně v tréninku a následně přemýšlet nad jejich volbou v utkání.
- Trénovat střelu (pozici) s největší úspěšností – může sehrát klíčovou roli v důležitých momentech utkání.
- Učit hráče návykům, které snižují úspěšnost střelby soupeře (paže nahoře při střelbě soupeře, apod.).
- Každý tým s propracovanou obranou by měl znát nejen útočné systémy soupeře, ale též místa, z kterých hráči soupeře skórují nejčastěji.

3. Hristo Cenov – „Budování prostředí pro optimální rozvoj talentované mládeže“

V závěru pátečního bloku vystoupil trenér mládeže místního basketbalového klubu Hristo Cenov a představil jejich klubovou koncepci.

- Snažit se v klubu/týmu vytvořit přátelské prostředí.
- Nastavit vnitřní systém výchovy dítěte a jeho vzdělávání.
- Každý by měl mít možnost hrát.
- Každému dítěti poskytnout možnost dále se zlepšovat (nezaměřovat se jen na ty talentované).
- V období věku dítěte 8-14 let učit všechny děti všechny dovednosti (nikoho z ničeho nevynechávat).
- Nezaměřovat se na úspěch, nechat hráče postupně se zlepšovat.
- Děláním chyb v tomto věku je z hlediska dlouhodobého procesu v naprostém pořádku (např. s jeho týmem U14 se snaží hrát deny defense. Nevěnují pozornost obdržným bodům a netrestají hráče za obranné chyby typu back door, apod.).

Sobota 22. října 2016

V sobotu vystoupili řečníci se svými prezentacemi.

1. Michael Schwarz (Head of NF & Sport/Coaching Department FIBA Europe) – „ Who can be a coach?“

Přednáška o předpokladech pro trenérskou pozici, definici a roli hlavního trenéra, o jeho pozici v klubu, ale i ve společnosti.

TRENÉR = souhrn schopností/vlastností/talentu na straně jedné a dovedností na straně druhé. Schopnosti jsou vrozené, stabilnější a trvalé, dovednosti získané a složené ze schopností, technik a znalostí.

Schopnosti, které by měl mít každý trenér:

- Empatie (zájem a péče o druhé, naslouchání, porozumění, trpělivost ...).
- Sebejistota a sebevědomí (víra v sebe sama, ve svá rozhodnutí; dávat si pozor, aby přehnaná sebedůvěra nepřerostla v aroganci).
- Oddanost
- Vůdcovství (rozdíl mezi tím být boss a být leader)

Dovednosti, které se trenér má učit a měl by umět s nimi pracovat:

- Komunikace (verbální i nonverbální, naslouchání, objektivnost, respekt, ...).
- Networking (tvorba kontaktů a péče o ně – trenér dostává často nabídky od lidí, kteří na něj dostali doporučení; být připraven a nebát se využít příchozí příležitosti).
- Analytická (předpoklad, umět řešit komplikované i lehčí problémy, činit rozhodnutí založená na ověřených informacích).
- Organizační (příprava, plánování, tvorba a vedení lidí v týmu).
- Technická (zacházení s novými technologiemi, video & scouting, zacházení s trenérskou deskou, znalost basketbalové terminologie, ...).
- Psychologická (přístup k hráčům, tvorba týmové chemie, vztah trenér ↔ hráč, schopnost motivace)
- Znalosti hry (netvrdit věci, o kterých nejsem přesvědčen; individuální a týmová taktika, ...).
- Další dovednosti (základy první pomoci, výživa, prevence zranění, doping, ...).

Každý trenér by měl jít ostatním příkladem, tzn:

- každého pozdravit
- konverzovat s hráči i ostatními lidmi z očí do očí

- být v dobré kondici
- být vždy na tréninku v čas
- stejně pečovat o každého
- stále dokazovat, že to co děláte, vás opravdu baví
- být vždy dobře připraven na meeting, trénink, utkání
- nekličkovat, jít přímo k věci

Trenér má mít svou vlastní filozofii, svou vlastní cestu k úspěchu. K tomu patří i četba a studium odborné literatury, návštěva klinik, sdílení informací a komunikace s ostatními trenéry (naslouchání jejich zkušenostem). Důležité jsou znalosti a jejich implementace.

Trenér by si měl být vědom toho, že to není on, kdo je ta nejdůležitější osoba v týmu („It is a player's game...“).

2. Michael Schwarz – FIBA Europe Coaching Certificate (FECC)

Představení programu vzdělávání mládežnických trenérů. Hlavní cíl programu FECC je zlepšit úroveň tréninku mladých hráčů v Evropě.

Dvouletý program pro trenéry, odstartoval v roce 2007, nyní běží pátý ročník. Trenéry nominuje národní federace a jejich nominaci schvaluje FIBA. Limit 60 trenérů/1 cyklus (každá federace může nominovat nejméně 1 trenéra). Účast v programu je pro trenéry zdarma.

Kliniky (7 denní) probíhají v rámci mužských evropských mládežnických šampionátů. První klinika v rámci ME U16, druhá v rámci ME U18, třetí v rámci ME U20. Obsahem jsou praktické lekce na hřišti, hráčské analýzy, work shopy a diskuze. Závěrečná zkouška se skládá z písemného testu, ústního testu a názorné ukázky/demonstrace. Období mezi klinikami je vyplněno domácím samostudiem a úkoly.

4 nejlepší absolventi programu jsou odměněni a pozváni na FIBA EuroBasket Cup nebo FIBA World Cup, s tím, že veškeré výlohy (letenky, ubytování, strava, VIP vstupenky) hradí FIBA.

Z celkových 240 účastníků program úspěšně dokončilo 155 trenérů.

Nejznámějšími lektory FECC jsou – Svetislav Pesic, Pablo Laso, Henrik Dettman nebo Kostas Missas.

3. Kostas Missas – „Pedagogika a didaktika v mládežnickém basketbale“

Vedená diskuze na téma výchovy a vedení hráčů v kategoriích mládeže.

Klíčové body diskuze:

- V mládežnických kategoriích si vyzkoušet trénovat všechny kategorie/úrovně.
- Musíš se jako trenér dopředu rozhodnout, zda-li chceš trénovat hráče s profesionálním přístupem, nebo ty, kteří basketbal berou jen jako zábavu.
- Volit odlišný přístup ke každému jedinci (znát jeho silné a slabé stránky).
- Při trénování dětí nerozlišovat nejhorší a nejlepší hráče (všichni musí dělat všechno).
- V kategoriích mini dětem vysvětlit, že oni nikdy neprohrají, pouze se učí (vždy vyhraju, a to i v případě prohry, protože i prohra mne posune dál – poučím se z chyb a tím se učím).
- Mít zajímavé programy pro děti, abychom je zaujali a zlákali pro basketbal.
- V případě mládežnických projektů jsou nejdůležitější tyto aspekty:
 - a) dobrý zábavný program
 - b) výběr trenérů
 - c) peníze

Peníze jsou pro projekt nesmírně důležité. Můžeš však mít spousty peněz, ale když nemáš dobré trenéry, kteří projekt povedou, skončí to celé neúspěchem.

4. Chris Dial – „FIBA Europe Youth Development Project for U13 & U14 Boys with potential“

Posledním řečníkem sobotní části konference byl Chris Dial, který představil rozvojový projekt FIBA Europe - kempy pro kategorii U14. Projekt připravila Turecká basketbalová federace a v loňském roce běžel ve čtyřech zemích (Kosovo, Bulharsko, Makedonie, Rumunsko). Chris Dial byl lídrem projektu a zároveň i hlavním trenérem všech kempů.

Projekt měl dvě úrovně: A) Country Camps, B) International Camp

Každá země v projektu uspořádala:

1. úvodní kemp pro libovolný počet účastníků
2. výběrový kemp pro 60 účastníků a 12 trenérů (Country Camp)

Country Camp

- každý den dvoufázový, jedna fáze 2,5 – 3 h
- cvičení jak na hřišti, tak mimo něj (třídy)
- celý obsah byl řízen a speciálně zaměřen na:

- 1) individuální rozvoj jednotlivce (postoj, footwork, střelba, přihrávka, ball handling, obranný postoj a obranný pohyb)
- 2) týmový rozvoj (komunikace, spacing, timing, pohyb při přechodu na útočnou polovinu, týmová obrana, správné stavění clon).
- 3) trenérský rozvoj (zodpovědnost, příprava a vedení hráčů na hřišti i mimo něj, konstruktivní kritika – vynechat otázky na které je těžká odpověď, typu: Proč jsi dostal koš?, zpětná vazba a její načasování – tzn. věci s hráči řešit hned).

V průběhu kempů se dbalo na:

- disciplínu
- pracovní morálku
- integritu
- pokoru
- odpovědnost
- teamwork
- výchovu a vzdělávání

International Camp

Druhý stupeň a přidaná hodnota Country kempů. Mezinárodního kempu se zúčastnilo 120 hráčů a 24 trenérů ze 4 zapojených zemí (30 vybraných hráčů a 6 trenérů z každé země, trenéry nominovala federace). Velmi úspěšný kemp z několika pohledů (navázání kontaktů, přátelství napříč kulturami, sdílení informací, apod.).

Posledním bodem konference byly tradiční diskuze u kulatých stolů nad aktuální problematikou mládežnického basketbalu.

Hlavní otázky:

1. Jaké jsou hlavní cíle v komplexním rozvoji hráče.
2. Jaká je hlavní motivace pro trenéry kategorie mládeže a proč u ní setrvat a neodejít do kategorie seniorské (kromě otázky peněz).
3. Jak motivovat hráče, aby setrvali u basketbalu a nepřešli k ostatním sportům, zejména v určitých obtížných periodách jejich vývoje. Jak je učit zvládat překážky a stávat se silnějšími.
5. Zda a případně jak trenéři přizpůsobili svou filozofii novým sociálním změnám posledních let.

Sobotní večer strávili všichni účastníci konference v tradiční bulharské folkové restauraci „Hadjidraganov's Houses Restaurant“.